

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت خبر

مدیریت پژوهش‌های خبری

گاه‌شمار مهم‌ترین تحولات، اظهارات و موضع‌گیری‌ها درباره

روند اجرایی برج‌ام (۲۷)

(مقطع بررسی: ۹۵/۰۱/۲۹ تا ۹۵/۰۲/۰۵)

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه:.....
۲	الف - گاه‌شمار مهم‌ترین تحولات مرتبط با روند اجرایی برجام.....
۴	ب - گاه‌شمار اظهارات شخصیت‌های داخلی دربارهٔ برجام.....
۶	ج - گاه‌شمار اظهارات و ادعاهای مطرح شده از سوی مقامات گروه ۵+۱ و آژانس بین‌المللی اتمی (درباره برجام).....
۹	د - رصد روند اجرایی برجام از منظر الزامات نه‌گانه رهبر معظم انقلاب.....
۱۱	هـ - بررسی پیامدهای سیاسی، امنیتی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی اجرایی برجام.....
۱۲	بررسی و تحلیل.....

بسمه تعالی

● مقدمه:

۲۳ مرداد ۸۱ نقطه عطف مهمی در تاریخ فعالیت‌های هسته‌ای ایران پس از پیروزی انقلاب اسلامی به‌شمار می‌آید. در پی بزرگنمایی و حتی دروغ‌گویی‌های منافقین با بهره بردن از ظرفیت‌های نظام رسانه‌ای استکبار منافقین توانستند حمله سازمان یافته‌ای به این بهانه در سطح گسترده‌ای علیه ایران اسلامی تدارک ببینند، بر این اساس پرونده هسته‌ای ایران که پیش از انقلاب در سال ۱۳۲۹ کلید خورده بود و با تأسیس سازمان انرژی اتمی و امضای قرارداد ساخت نیروگاه بوشهر شکل جدی گرفته بود، وارد دوران جدیدی در حیات خود شد.

از آن تاریخ تاکنون پرونده هسته‌ای ایران شاهد فراز و نشیب‌های زیادی بود، به گونه‌ای که در دوره دبیری شورای عالی امنیت ملی آقای روحانی (۸۲/۷/۱۳ تا ۸۴/۵/۲۴) پرونده هسته‌ای ایران شاهد صدور بیانیه سعدآباد و امضاء توافقنامه بروکسل و پاریس و در نهایت تعلیق داوطلبانه فعالیت‌های هسته‌ای جمهوری اسلامی بود. اما عدم پایبندی غرب به تعهدات خود باعث شد ایران در اردیبهشت ۸۴ فعالیت‌های هسته‌ای خود را از سر بگیرد. در دوره دبیری آقای لاریجانی نیز پرونده هسته‌ای ایران شاهد چند نوبت مذاکره و در نهایت تنظیم جدول زمانی برای پاسخگویی به پرسش‌های آژانس (مدالیته) بود. این پرونده در دوره آقای دکتر جلیلی نیز سه دور مذاکره در ژنو، دو دور مذاکره در استانبول، یک دور مذاکره در بغداد، مسکو و در نهایت دو دور مذاکره در آلمانی و فریز در برابر فریز و پذیرش پیشنهاد ایران برای شکل‌گیری همکاری میان ۷ کشور را تجربه کرد.

با روی کار آمدن دولت یازدهم، مأموریت مذاکرات و حل و فصل پرونده هسته‌ای به وزارت امور خارجه انتقال یافت. حاصل این مأموریت، مذاکرات سخت و فشرده ۲۲ ماهه بود که در ۳ آذر ۹۲ توافق ژنو با عنوان « برنامه اقدام مشترک » و در ۱۳ فروردین ۹۴ بیانیه لوزان قرائت شد تا اینکه پس از نه دور مذاکرات سخت و فشرده و چندین تمدید در تاریخ ۲۳ تیر ۹۴ بیانیه جمع‌بندی مذاکرات مبنی بر دستیابی به توافق جامع (برجام) توسط مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا و طرف ایرانی قرائت شد. شورای امنیت سازمان ملل نیز تنها با گذشت شش روز از دستیابی به توافق جامع، قطعنامه ۲۲۳۱ را در تأیید دستیابی به برجام تصویب نمود. برجام در ادامه پس از ۶۰ روز بررسی و مجادلات طولانی به تصویب مجلسین آمریکا (سنا و نمایندگان) رسید. سپس برنامه جامع اقدام مشترک پس از بررسی‌های کارشناسی مفصل در مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۹۴/۷/۲۱ تصویب و فردای آن روز از سوی شورای نگهبان به تأیید رسید. رهبر معظم انقلاب نیز در تاریخ ۹۴/۰۷/۲۹ ضمن نامه‌ای به رئیس جمهوری که حاوی الزامات نه‌گانه در اجرای برجام بود، برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) را با عنایت به طی مراحل مختلف برای اجرا ابلاغ فرمودند. بولتن حاضر نگاهی تفکیکی - تحلیلی دارد به خبرها و مواضع موافقان و مخالفان برجام در ایران و اعضاء گروه ۵+۱، پس از انتشار بیانیه و تصویب برجام در مجالس ایران و آمریکا، فراز و فرود خبرها و اقدامات اجرایی برجام. بر این اساس جریان و جهت روند برجام از سوی طرفین قابلیت ارزیابی یافته و در برنامه سازی‌ها و گزارش‌های خبری می‌تواند مورد بهره‌برداری قرار گیرد.

الف - گاه‌شمار مهم‌ترین تحولات مرتبط با روند اجرایی برجام

ردیف	تاریخ	رویداد، بهانه یا تحول مهم خبری	توضیحی مختصر دربارهٔ رویداد، بهانه یا تحول مهم خبری	کلید واژه‌ها ^(۱)	منبع رسانه‌ای
۱	یکشنبه ۹۵/۰۱/۲۹	دیدار و گفتگوی هماهنگ کننده ارشد اتحادیه اروپا با مقامات کشورمان در تهران	دیروز برای اولین بار بسیاری از مقامات و مسئولان دولتی و نیز چهره‌های سیاسی نزدیک به دولت در ملاقات‌های سیاسی خود به انجام نشدن تعهدات طرف غربی علی‌الخصوص آمریکایی‌ها در برجام اشاره کردند. محمد جواد ظریف، وزیر امور خارجه نیز دیروز در نشست خبری مشترک با فدریکا موگرینی مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا که در تهران برگزار شد، اظهارداشت: آمریکا و سایر طرف‌های توافق هسته‌ای ضرورت دارد که تعهدات خود را نه فقط روی کاغذ بلکه در عمل نیز اجرا کنند و موانع عملی که برای همکاری‌های بانکی و مالی وجود دارد را برطرف سازند.	۶-۴	الف
۲	یکشنبه ۹۵/۰۱/۲۹	گزارش امور خارجه به مجلس درباره برجام	نایب رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی از تحویل گزارش برجام از سوی وزارت امور خارجه خبر داد. حسین سبحانی نیا نایب رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی با اشاره به قانون مصوب مجلس در خصوص اقدام متقابل دولت جمهوری اسلامی در برجام، اظهار داشت: طبق این قانون دولت و به عبارتی وزارت امور خارجه موظف است هر سه ماه گزارشی از نحوه اجرای برجام به کمیسیون امنیت ملی ارائه کند.	۴	خانه ملت
۳	سه شنبه ۹۵/۰۱/۳۱	دیدار دوجانبه وزاری خارجه ایران و آمریکا در نیویورک	وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی که به نیویورک سفر کرده است برنامه‌های خود در نیویورک را فشرده و ترکیبی همراه با حضور در اجلاس ملل متحد و ملاقات‌های دوجانبه با مقامات برخی کشورها و حضور در محافل علمی و رسانه ای آمریکا و همین طور پیگیری بحث برجام دانست.	۴	خبرگزاری صدا و سیما
۴	چهارشنبه ۹۵/۰۲/۰۱	نامه‌نگاری اوپاما با ایالت‌های این کشور درباره برجام	اوپاما به مسئولان ۵۰ ایالت آمریکا دربارهٔ ایران نامه نوشت؛ تا آنان را با «برجام» آشنا و تغییرات ناشی از شرایط پسا برجام را در قوانین و مقررات ایالتی به آنان گوشزد کند.	۴	خبرگزاری جمهوری اسلامی

۱- کدهای کلید واژه:

- ۱- بازرسی‌ها ۲- تحریم‌ها ۳- برگشت‌پذیری تحریم‌ها (مکانیسم ماشه) ۴- فرایند اجرایی برجام ۵- ادامه فعالیت‌های مبهم هسته‌ای ایران ۶- رویکرد مثبت به توافق هسته‌ای ۷- رویکرد انتقادی به توافق هسته‌ای
 ۸- ادعای تداوم سیاست‌های توسعه‌طلبانه ایران در منطقه ۹- پیامدهای برجام ۱۰- الزامات نه گانه و فرآیند اجرایی ۱۱- الزام آور نبودن (نامعتبر بودن) برجام ۱۲- سیاست‌های خصمانه واشنگتن در برابر تهران
 ۱۳- لغو و توقف تحریم‌ها ۱۴- پایبندی ایران به تعهدات برجامی خود ۱۵- پایبندی غرب به تعهدات برجامی خود

ردیف	تاریخ	رویداد، بهانه یا تحول مهم خبری	توضیحی مختصر درباره رویداد، بهانه یا تحول مهم خبری	کلید واژه‌ها ^(۱)	منبع رسانه‌ای
۵	چهارشنبه ۹۵/۰۲/۰۱	تاکید اوباما بر پایبندی ایران به برجام	رئیس جمهور آمریکا در مصاحبه‌ای در مصاحبه با شبکه سی بی اس گفت: به نظر من تمام شواهد و مدارک مرتبط با توافقنامه هسته‌ای، حرف مرا ثابت می‌کند که ایران به این توافقنامه عمل می‌کند. البته ما درباره توافقنامه هسته‌ای ایران اختلاف قابل توجهی داشتیم اما در نهایت و پس از آنکه ما برایشان توضیح دادیم که دقیقاً چرا این بهترین راه برای اطمینان از این است که ایران به سلاح اتمی دست پیدا نمی‌کند، آنها از این توافقنامه حمایت کردند. به نظر من تمام شواهد و مدارک مرتبط با این توافقنامه، حرف مرا ثابت می‌کند که ایران به این توافقنامه عمل می‌کند.	۱۴	خبرگزاری تسنیم
۶	چهارشنبه ۹۵/۰۲/۰۱	حکم دیوان عالی آمریکا برای برداشت ۲ میلیارد دلار از دارایی‌های ایران	دیوان عالی آمریکا اعلام کرد حدود دو میلیارد دلار از دارایی‌های بلوکه شده ایران باید به خانواده‌های قربانیان آمریکایی که در بمب گذاری سال ۱۹۸۳ در مقر تفنگداران آمریکایی در بیروت و دیگر حملات منسوب به ایران کشته شدند، پرداخت شود. بنابراین گزارش، حکم این دادگاه که با ۶ رای موافق در برابر ۲ رای مخالف صادر شد شکستی برای بانک مرکزی ایران بود.	۱۲	خبرگزاری صدا و سیما
۷	جمعه ۹۵/۰۲/۰۳	تشکیل سه نوبت کارگروه ویژه تضمین اجرای لغو تحریم‌ها از سوی ایران و ۵+۱	- بعیدی نژاد: ایران و ۵+۱ گروه کاری ویژه تضمین اجرای لغو تحریم‌ها تشکیل دادند؛ بعیدی نژاد در کانال تلگرام خود نوشت: جلسه کمیسیون مشترک میان جمهوری اسلامی ایران و کشورهای ۵+۱ طی روزهای پنجشنبه و جمعه در سطح کارشناسی و معاونان سیاسی در وین برگزار شد. اعضای کمیسیون، مسائل هسته‌ای و موضوع لغو تحریم‌ها را مورد بررسی و ارزیابی قرار دادند... - عراقچی و اشمید با هم دیدار کردند؛ سیدعباس عراقچی صبح روز جمعه به وقت محلی با هلگا اشمید معاون رئیس سیاست خارجی اتحادیه اروپا و نماینده ۵+۱ در مذاکرات با ایران، دیدار کرد، این سومین کمیسیون مشترک ایران و ۵+۱ درباره برجام است که پس از توافق هسته‌ای برگزار می‌شود.	۴	الف
۸	جمعه ۹۵/۰۲/۰۳	فروش ۳۲ تن آب سنگین اراک به آمریکا	واشنگتن با اعلام تایید خبر: این اقدام در راستای کمک به اجرای برجام بوده است؛ واشنگتن اعلام کرده در راستای اجرای برجام ۳۲ تن آب سنگین از ایران خریداری کرده است. بنا بر این گزارش این توافق ۸,۶ میلیون دلاری قرار است روز جمعه در راستای کمک به ایران برای توقف فعالیت راکتور آب سنگین اراک در وین نهایی شود.	۴	الف

ب - گاه‌شمار اظهارات شخصیت‌های داخلی دربارهٔ برجام

ردیف	تاریخ	مقام بیان‌کننده	موضوع محوری	اظهارات مطرح شده	منبع رسانه‌ای
۱	یکشنبه ۹۵/۰۱/۲۹	علی اکبر صالحی، رئیس سازمان انرژی اتمی پس از دیدار با کمیسیونر انرژی و اقدامات اقلیمی اتحادیه اروپا	همکاری‌های هسته‌ای ایران و اروپا	در زمینه همکاری‌های هسته‌ای میان ایران و اروپا گفت‌وگوی خوبی با هیات اتحادیه اروپا داشتیم که می‌تواند از سایت فردو آغاز شود. در جمع خبرنگاران گفت: پس از برجام گفت‌وگوها و رفت و آمدهای متعددی میان ایران و برخی از کشورهای اروپایی صورت گرفت و این بار شاهد حضور مجموعه اتحادیه اروپا در این چارچوب هستیم. وی افزود: بر اساس فصل سوم برجام همکاری‌های علمی و تحقیقاتی هسته‌ای ایران با کشورهای طرف مقابل دیده شده است.	ایسنا
۲	یکشنبه ۹۵/۰۱/۲۹	محمد جواد ظریف، وزیر امور خارجه در نشست خبری مشترک با فدریکا موگربینی	دیدار ظریف با موگربینی	آمریکا و سایر طرف‌های توافق هسته‌ای ضرورت دارد که تعهدات خود را نه فقط روی کاغذ بلکه در عمل نیز اجرا کنند و موانع عملی که برای همکاری‌های بانکی و مالی وجود دارد را برطرف سازند.	الف
۳	دوشنبه ۹۵/۰۱/۳۰	علی طیب نیا، وزیر امور اقتصادی و دارایی	برجام و صنعت نفت ایران	برجام به دست نمی‌آید صادرات نفت صفر می‌شد اگر توافق هسته‌ای به دست نمی‌آمد مرحله دوم تحریم‌ها علیه ایران اعمال می‌شد و در نتیجه صادرات نفت خام کشور ما به صفر می‌رسید. صادرات نفت خام و میعانات گازی ایران در گذشته ۲ میلیون و ۵۰۰ هزار بشکه در روز بود که در زمان تحریم و آغاز دولت یازدهم به ۹۰۰ هزار تا یک میلیون بشکه در روز کاهش یافت.	خبرگزاری جمهوری اسلامی
۴	دوشنبه ۹۵/۰۱/۳۰	محمد جواد ظریف، وزیر امور خارجه در گفتگو با اشپیگل	تداوم تحریم‌های آمریکا	کشورمان تاکید کرد که ما از آمریکا تنها یک درخواست داریم و آن اینکه خود را قاطعی مبادلات تجاری کشورها و بانک‌های بزرگ با ایران نکند. ما می‌خواهیم لغو تحریم‌های غرب علیه کشورشمان هر چه سریع‌تر نتیجه دهد. نیروهای میانه رو در دستگاه دولتی ایران به این موفقیت نیاز دارند. ما باید به مردم ایران نشان دهیم که این توافق به زحمتش می‌ارزیده است. اگر ما می‌خواهیم که این توافق در طولانی مدت دوام داشته باشد	خبرگزاری تسنیم
۵	سه شنبه ۹۵/۰۱/۳۱	حسن روحانی، رئیس جمهوری در اجتماع مردم استان سمنان	تاثیرات برجام	آن‌ها که سؤال می‌کنند و می‌گویند برجام برای ما چه کار کرده است، برجام یک افتخار سیاسی و حقوقی برای تاریخ ملت ایران ثبت کرده است. چه کسی فکر می‌کرد که ۶ قطع‌نامه شورای امنیت و ۱۲ قطع‌نامه شورای حکام یکی پس از دیگری لغو و مردود و مطرود شده و به زباله‌دان تاریخ برای همیشه انداخته شود؟... در حال حاضر هر مقام خارجی به تهران آمده اولین قرارداد ما، قرارداد بانکی بوده است. اما یادمان باشد وقتی ویرانی رخ می‌دهد، بازسازی و نوسازی زمان می‌برد. ۳ ماه از برجام گذشته، برخی فکر می‌کنند که ۳۰ سال گذشته است؛ ببینید در مدت ۳ ماه چه گشایش‌های فراوانی ایجاد شده است.	الف

ردیف	تاریخ	مقام بیان کننده	موضوع محوری	اظهارات مطرح شده	منبع رسانه‌ای
۶	سه شنبه ۹۵/۰۱/۳۱	سید محمود علوی، وزیر اطلاعات در اجتماع مردم دامغان	تاثیرات برجام	توافق هسته ای ایران با کشورهای ۵+۱ فشارهای ناشی از تحریم را از روی کشور برداشت.. جمهوری اسلامی ایران باید از لحاظ اقتصادی به درجه ای از خودکفایی و خوداتکایی اقتصادی برسد که تحریم های ظالمانه نتواند تاثیر بر اقتصاد داشته باشد	خبرگزاری جمهوری اسلامی
۷	جمعه ۹۵/۰۲/۰۳	حمید بعیدی نژاد، عضو تیم مذاکره کننده هسته‌ای ایران	کمیسیون مشترک ایران و ۵+۱	جلسه کمیسیون مشترک میان جمهوری اسلامی ایران و کشورهای ۵+۱ طی روزهای پنجشنبه و جمعه در سطح کارشناسی و معاونان سیاسی در وین برگزار شد. اعضای کمیسیون، مسائل هسته ای و موضوع لغو تحریم ها را مورد بررسی و ارزیابی قرار دادند. با توجه به مشکلاتی که در خصوص نقل و انتقالات بانکی و ارزی میان بانک های ایرانی و بانک های بزرگ اروپایی وجود دارد کمیسیون وقت زیادی را در سطح کارشناسی و معاونان به این موضوع اختصاص داد برای پیگیری موثرتر حل مشکلات، طرف ها تفاهم کردند که یک گروه کاری ویژه برای تضمین اجرای لغو تحریم ها تشکیل دهند.	الف
۸	جمعه ۹۵/۰۲/۰۳	سید عباس عراقچی، معاون حقوقی وزیر امور خارجه	برداشت ۲ میلیارد دلار از دارایی های ایران	این اقدام دقیقا خلاف قواعد حقوق بین الملل است و به تعبیری می توان آن را یک راهزنی بین المللی دانست. عراقچی گفت: این مبلغ متعلق به بانک مرکزی است و از مصونیت بین المللی برخوردار است . ما تصمیم دادگاه آمریکا را به رسمیت نمی شناسیم چرا که به شیوه کاملا غیر حقوقی و خلاف قوانین بین المللی دارایی های ایران را مصادره کرده و در حقیقت به سرقت برده اند .	خبرگزاری جمهوری اسلامی
۹	یکشنبه ۹۵/۰۲/۰۵	سید عباس عراقچی، معاون حقوقی وزیر امور خارجه در شبکه خبر	نقش منفی خزانه داری آمریکا در اجرای برجام	آنچه که مسلم است ما در اجرای برجام در قسمت رفع تحریم ها در برخی حوزه ها پیشرفت خوبی داشتیم اما در حوزه بانکی مشکلاتی وجود دارد. در حوزه نفت و بیمه ها که مربوط به رفع برجام می شود اقدامات خوبی انجام شده اما در بخش بانکی با مشکلاتی مواجه هستیم اگر چه روند روبه جلویی است اما کند است که دلایل متعددی دارد که یکی از آن کارشکنی ها و عدم تسهیل مناسب روابط بانکی هست که پس از برجام می بایست برای ایران فراهم می شد. تداخل تحریم های اولیه و ثانویه و نقشی که خزانه داری آمریکا که تا کنون مثبت نبوده از جمله دلایل این موضع بوده است.	خبرگزاری تسنیم

ج - گاه‌شمار اظهارات و ادعاهای مطرح شده از سوی مقامات گروه ۱+۵ و آژانس بین‌المللی اتمی (درباره برجام)

ردیف	تاریخ	مقام بیان‌کننده	موضوع محوری	ادعا یا اظهارات مطرح شده	منبع رسانه‌ای
۱	یکشنبه ۹۵/۰۱/۲۹	فدریکا موگرینی، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا در تشریح دستاوردهای سفرش به ایران	اجرای برجام از سوی ایران	ایران به تعهداتش در برجام به خوبی عمل کرده است و آنهایی که در پی شکست دادن برجام هستند؛ بدانند که شکست برجام شکست همه است و همه کشورها از این رهگذر متضرر می‌شوند. همه تلاش خود را می‌کنیم و برنامه‌های تشویقی هم برای حمایت از سرمایه‌گذاران اروپایی و شرکت‌هایی که قصد همکاری با ایران را داشته باشند ارائه کرده‌ایم.	میزان
۲	یکشنبه ۹۵/۰۱/۲۹	تام کاتن، از جمهوری خواهان مخالف برجام در کنگره	برجام	سیاست اوباما در قبال ایران و انعقاد توافق هسته‌ای، شکست‌خورده بوده و کنگره با اقداماتی از جمله تمدید قانون تحریم‌های ایران، از امتیازدهی بیشتر به ایرانیان جلوگیری خواهد کرد.	خبرگزاری فارس
۳	دوشنبه ۹۵/۰۱/۳۰	فدریکا موگرینی، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا در روزنامه ایتالیایی کوریرا دل‌اسرا	اثرات جهانی برجام	گشایش اتحادیه اروپا به سوی ایران، آغاز یک تحول است، ایران یک بازیگر اساسی در خاورمیانه و در آسیا محسوب می‌شود و بسیار حائز اهمیت است که تهران، به نظم منطقه‌ای و بین‌المللی که از تشریک مساعی بیشتری برخوردار باشد، کمک بکند.	خبرگزاری جمهوری اسلامی
۴	سه‌شنبه ۹۵/۰۱/۳۱	بن رودز، معاون مشاور امنیت ملی کاخ سفید و دستیار ویژه امور خاورمیانه در شورای امنیت ملی آمریکا	اثرات منطقه‌ای برجام	برجام، برای آمریکا و شورای همکاری خلیج فارس خوب است.	خبرگزاری فارس
۵	سه‌شنبه ۹۵/۰۱/۳۱	ارنست مونیز، وزیر انرژی آمریکا در نشست در دانشگاه براون	برنامه هسته‌ای ایران قبل و بعد برجام	قبل از برجام، برنامه هسته‌ای ایران پیشرفتی باورنکردنی داشت، واقعیت میدانی دیگری که وجود داشت این بود که ایران یک برنامه هسته‌ای داشت که به صورت باورنکردنی، پیشرفت می‌کرد، مونیز صالحی را «فردی با استعداد و نفوذ بالا» خواند.	خبرگزاری فارس
۶	سه‌شنبه ۹۵/۰۱/۳۱	جان کربی، سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا	نامه‌نگاری اوباما با ایالت‌های این کشور درباره برجام	«جان کربی» در نشست مطبوعاتی خود گفت: دولت آمریکا در پاسخ به سئوالاتی که در ایالت‌های این کشور در مورد برجام پیش آمده، نامه‌هایی را به مسئولان ۵۰ ایالت این کشور ارسال کرده که در آنها شاکله و خلاصه برجام توضیح داده شده است. در این نامه‌ها تغییراتی که برجام در پی خواهد داشت، قید شده و منابع لازم برای آگاهی بیشتر ایالات در این مورد فهرست شده است. در این نامه، تغییرات تحریم‌های کنونی در پسا برجام قید شده و از مقام‌های ایالتی خواسته شده است تغییرات ناشی از اجرای برجام را در قوانین و مقررات ایالتی و محلی خود در نظر بگیرند. هسته‌ای ایران، تحریم‌های اقتصادی ایالات متبوع خود را علیه ایران اجرا یا تمدید نکنند.	خبرگزاری جمهوری اسلامی

ردیف	تاریخ	مقام بیان کننده	موضوع محوری	ادعا یا اظهارات مطرح شده	منبع رسانه‌ای
۷	سه شنبه ۹۵/۰۱/۳۱	جو بایدن، معاون رییس جمهوری آمریکا	آزمایش موشکی ایران	فعالیت‌های موشکی مانع تجارت ایران می‌شود نه اقدامات آمریکا عاملی که آمریکای و مخاطبان را به یکدیگر مرتبط می‌کند. از حمایت‌های سازمان جی استریت از توافق هسته‌ای تقدیر کرد و گفت: «شما دنیا را به مکانی قدری امن تر تبدیل کردید.» بایدن سپس گفت: «این توافق، همان گونه که باید کار می‌کند. ایران به تعهداتش پایبند مانده است.»	خبرگزاری فارس
۸	چهارشنبه ۹۵/۰۲/۰۱	جان کری، سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا	عایدات مالی ایران از برجام	ایران تاکنون به همه الزامات خود عمل کرده است. از همان روز اول درباره وجوه نقد که قرار است در دسترس قرار گیرد، اغراق شده است و این رقم درست نیست. ما از ماهها پیش گفتیم که رقم آن صد یا صد و پنجاه (میلیارد دلار) نخواهد بود بلکه پنجاه تا پنجاه و پنج (میلیارد دلار) است.	خبرگزاری صد و سیما
۹	چهارشنبه ۹۵/۰۲/۰۱	بارک اوباما، رئیس جمهور آمریکا در مصاحبه با شبکه سی بی اس	برجام در منطقه	به نظر من تمام شواهد و مدارک مرتبط با توافقنامه هسته‌ای، حرف مرا ثابت می‌کند که ایران به این توافقنامه عمل می‌کند. البته ما درباره توافقنامه هسته‌ای ایران اختلاف قابل توجهی داشتیم اما در نهایت و پس از آنکه ما برایشان توضیح دادیم که دقیقا چرا این بهترین راه برای اطمینان از این است که ایران به سلاح اتمی دست پیدا نمی‌کند، آنها از این توافقنامه حمایت کردند. اما در هر حال ایران کشور بزرگی در منطقه است و جنگ نیابتی میان عربستان سعودی و ایران به نفع هیچ کسی نیست. این کار نه به نفع عربستان سعودی است و نه به نفع عراق است و نه به نفع اردن است و نه به نفع آمریکا است.	خبرگزاری تسنیم
۱۰	چهارشنبه ۹۵/۰۲/۰۱	آلن ایر، سخنگوی فارسی زبان وزارت امور خارجه آمریکا	دادرایی‌های ایران	مانع دسترسی ایران به پولش نمی‌شویم؛ تاکید کرد که واشنگتن مانع از دسترسی ایران به دارایی‌هایش نمی‌شود. آلن ایر سخنگوی فارسی زبان وزارت امور خارجه آمریکا در گفت‌وگو با خبرگزاری ترند به سوالاتی درباره اظهارات اخیر جان کری، وزیر امور خارجه آمریکا مبنی بر این که ایران تاکنون تنها به سه میلیارد دلار از دارایی‌های مسدود شده‌اش از زمان اجرایی شدن برجام دسترسی یافته است، پاسخ داد. این اظهار نظر موجهی از انتقادات در میان برخی مقامات و رسانه‌های ایرانی را ایجاد کرده و نگرانی‌ها در ایران نسبت به عدم پایبندی آمریکا به مفاد برجام افزایش یافته است. آلن ایر در این باره گفت که واشنگتن به تمام تعهدات خود در چارچوب توافق هسته‌ای پایبند است و ایران به تمام دارایی‌های آزاد شده خود دسترسی دارد. وی افزود: ابتدا اجازه دهید من به وضوح اعلام کنم که ما از دسترسی ایران به پول خود جلوگیری نکردیم، نمی‌کنیم و نخواهیم کرد. ما بانک‌ها یا سایر شرکای مان را به این کار تشویق نمی‌کنیم.	ایسنا
۱۱	چهارشنبه ۹۵/۰۲/۰۱	جان کری، وزیر امور خارجه آمریکا در مقر سازمان ملل در نیویورک پس از این دیدار با محمدجواد ظریف	فرآیند اجرایی برجام	برای همکاری جهت حصول اطمینان از اجرای دقیق برجام با ظریف توافق کردیم و این که تمام طرف‌های این توافق از منافع این توافق بهره‌مند خواهند بود در صورت اجرای (برجام) کسب کنند، بهره‌مند شوند.	ایسنا

ردیف	تاریخ	مقام بیان کننده	موضوع محوری	ادعا یا اظهارات مطرح شده	منبع رسانه‌ای
۱۲	پنجشنبه ۹۵/۰۲/۰۲	جان کربی، سخنگوی وزارت خارجه آمریکا	واکنش ها به رای دیوان عالی آمریکا	جان کربی با اشاره به رأی دیوان عالی این کشور برای پرداخت حدود ۲ میلیارد دلار از دارایی‌های ایران به خانواده‌های قربانیان بمبگذاری ۱۹۸۳ لبنان اعلام کرد که واشنگتن از پرداخت غرامت به این افراد حمایت می‌کند.	خبرگزاری تسنیم
۱۳	جمعه ۹۵/۰۲/۰۳	ماریه اسخاکه، معاون رئیس هیئت پارلمان اروپا	مناسبات اتحادیه اروپا و ایران در پسا برجام	اروپا از سوی سیاست آمریکا به گروگان گرفته شده است. ما با هم به توافق هسته‌ای رسیدیم، اما حالا ایالات متحده اجرای آن را مختل کرده است.	الف
۱۴	شنبه ۹۵/۰۲/۰۴	جان کری ، وزیر امور خارجه آمریکا	تحریم‌ها و مناسبات بانکی با ایران	بانک‌ها از معامله با ایران نترسند با برداشته شدن تحریم‌ها، بانک‌ها و موسسات مالی دیگر نباید از معامله با ایران بترسند چنانچه بانک‌ها و موسسات ملی بین‌المللی پس از برداشته شدن تحریم‌ها ابهامی برای آغاز روابط پولی و تجاری با ایران دارند، می‌توانند با مراجعه به دولت آمریکا مشورت دریافت کنند. برجام اجرا شده و تحریم‌های ایران برداشته می‌شود و هیچ کشور یا شرکت و یا حتی هیچ شخصی نباید از این موضوع بترسد. برای معامله با ایران هیچ مشکلی وجود ندارد.	الف

د - رصد روند اجرایی برجام از منظر الزامات نه گانه رهبر معظم انقلاب

فرایند اجرایی	واکنش‌های خارجی	واکنش‌های داخلی	الزامات نه گانه رهبر انقلاب	ردیف
-----	-----	<p>- حمید رسایی: گزارش وزارت امور خارجه درباره برجام به مجلس باید ناظر و متناظر و متناسب با تذکرات و مطالبات ذکر شده در نامه رهبر معظم انقلاب و مصوبه مجلس باشد. وی تصریح کرد: وزارت امور خارجه متن برجام را کپی کرده و به عنوان گزارش به مجلس ارائه داده است که ما باید این کارها را بکنیم و طرف مقابل نیز این کارها را بکند همه حرف‌هایی که آقای سیف و زنگنه دیروز زدند قبلاً پیش‌بینی شده است و هم کسانی که دلسوزانه خون دل خوردند و هم نامه رهبری اینها را پیش‌بینی کرده بود، گزارش وزارت خارجه درباره برجام به کمیسیون امنیت ملی را گزارشی کلی و بی‌فایده است. (خبرگزاری فارس دوشنبه ۹۵/۰۱/۳۰)</p> <p>- کریمی قدوسی: گزارش اینکه بعد از نقض عهدهای فاحش غرب در اجرای برجام که مسئولینی همچون رئیس کل بانک مرکزی و رئیس سازمان انرژی اتمی به نقض عهدهای طرف مقابل در اجرای برجام انتظار می‌رفت بخشی از این حقایق در خصوص نقض برجام در گزارش وزارت امور خارجه برجسته می‌شود. بخش اعظم گزارش متوجه نقض برجام توسط آمریکا و تشدید تحریم‌ها از سوی این کشور باشد و زیاده‌خواهی‌های آمریکا و نفوذ آمریکا در سیستم‌های مالی دنیا و تهدید بانک‌ها از شرکت‌های بین‌المللی برای عدم همکاری با ایران و ... لحاظ شود. (خبرگزاری با فارس)</p>	<p>ثامناً: توجه شود که در موارد ابهام سند برجام، تفسیر طرف مقابل مورد قبول نیست و مرجع، متن مذاکرات است.</p> <p>تاسعاً: وجود پیچیدگی‌ها و ابهام‌ها در متن برجام و نیز گمان نقض عهد و تخلفات و فریب‌کاری در طرف مقابل بویژه آمریکا، ایجاب میکند که یک هیئت قوی و آگاه و هوشمند، برای رصد پیشرفت کارها و انجام تعهدات طرف مقابل و تحقق آنچه در بالا بدان تصریح شده است، تشکیل شود. ترکیب و وظایف این هیئت باید در شورای عالی امنیت ملی تعیین و تصویب شود.</p> <p>(چهارشنبه ۹۴/۷/۲۹ پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی سیدعلی خامنه‌ای)</p>	۱

فرایند اجرایی	واکنش‌های خارجی	واکنش‌های داخلی	الزامات نه‌گانه رهبر انقلاب	ردیف
<p>-----</p>	<p>ارنست مونیز، وزیر انرژی آمریکا: برنامه هسته‌ای ایران قبل از برجام پیشرفتی باورنکردنی داشت. «واقعیت میدانی دیگری که وجود داشت این بود که ایران یک برنامه هسته‌ای داشت که به صورت باورنکردنی، پیشرفت می‌کرد.» تحریم‌های وضع شده به بهانه‌های غیرهسته‌ای کماکان پابرجا هستند و رفع نشده‌اند. (خبرگزاری فارس سه-شنبه ۹۵/۰۱/۳۱)</p>	<p>- کریمی قدوسی: انتظار این بود که بخش اعظم گزارش متوجه نقض برجام توسط آمریکا و تشدید تحریم‌ها از سوی این کشور باشد و زیاده‌خواهی‌های آمریکا و نفوذ آمریکا در سیستم‌های مالی دنیا و تهدید بانک‌ها از شرکت‌های بین‌المللی برای عدم همکاری با ایران و ... لحاظ شود. (خبرگزاری فارس سه‌شنبه ۹۵/۰۱/۳۱)</p>	<p>اولاً: از آنجا که پذیرش مذاکرات از سوی ایران اساساً با هدف لغو تحریم‌های ظالمانه‌ی اقتصادی و مالی صورت گرفته است و اجرائی شدن آن در برجام به بعد از اقدام‌های ایران موکول گردیده، لازم است تضمین‌های قوی و کافی برای جلوگیری از تخلف طرف‌های مقابل، تدارک شود، که از جمله‌ی آن اعلام کتبی رئیس‌جمهور آمریکا و اتحادیه اروپا مبنی بر لغو تحریم‌ها است. در اعلام اتحادیه اروپا و رئیس‌جمهور آمریکا، باید تصریح شود که این تحریم‌ها بکلی برداشته شده است. هرگونه اظهار مبنی بر این که ساختار تحریم‌ها باقی خواهد ماند، به منزله‌ی نقض برجام است.</p> <p>(چهارشنبه ۹۴/۷/۲۹ پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی سیدعلی خامنه‌ای)</p>	<p>۲</p>

ردیف	محور یا موضوع	حوزه موضوعی	مستند	منبع و تاریخ
۱	برجام در موارد متعددی بامنافع ملی در تعارض است	گزارش برجامی امور خارجه به مجلس	حمید رسایی، همه حرف‌هایی که آقای سیف و زنگنه دیروز زدند قبلا پیش‌بینی شده است و هم کسانی که دلسوزانه خون دل خوردند و هم نامه رهبری اینها را پیش‌بینی کرده بود، گزارش وزارت خارجه درباره برجام به کمیسیون امنیت ملی را گزارشی کلی و بی‌فایده است.	خبرگزاری فارس دوشنبه ۹۵/۰۱/۳۰
۲	اثرات برجام در مناسبات بانکی ایران و سایر کشورها به تدریج روی می‌دهد	اتصال شبکه بانکی شتاب ایران به آمریکا	صاحبان کسب‌وکار در سراسر جهان به زودی خواهند توانست از طریق شتاب (شبکه تبادل اطلاعات بین بانکی) واحد پولی ریال ایران را نیز بپذیرند. شرکت آمریکایی پیمنت‌وال Paymentwall در سایت رسمی خود اعلام کرده که اقدامات لازم برای هماهنگی و اتصال به شبکه شتاب را فراهم آورده است. در اطلاعیه این شرکت آمده است تا زمان اتمام پروسه یک‌پارچه شدن با شتاب، پیمنت‌وال پیش از هر چیز مطمئن خواهد شد که با آخرین قوانین وزارت خزانه‌داری آمریکا منافاتی ندارد.	عصر ایران یکشنبه ۹۵/۰۱/۲۹
۳	تأثیرات منفی شکست برجام جهانی است	تأثیرات بین‌المللی برجام	فدریکا موگرینی، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا: ایران به تعهداتش در برجام به خوبی عمل کرده است و آنهایی که در پی شکست دادن برجام هستند؛ بدانند که شکست برجام شکست همه است و همه کشورها از این رهگذر متضرر می‌شوند.	میزان یکشنبه ۹۵/۰۱/۲۹
۴	تنها از طریق برجام می‌توان بخشی از تحریم‌ها را برداشت.	تحریم‌ها	جان کری، در نشست مطبوعاتی خود گفت: دولت آمریکا در پاسخ به سئوالاتی که در ایالت‌های این کشور در مورد برجام پیش آمده، نامه‌هایی را به مسئولان ۵۰ ایالت این کشور ارسال کرده که در آنها شاکله و خلاصه برجام توضیح داده شده است. در این نامه‌ها تغییراتی که برجام در پی خواهد داشت، قید شده و منابع لازم برای آگاهی بیشتر ایالات در این مورد فهرست شده است. در این نامه، تغییرات تحریم‌های کنونی در پسا برجام قید شده و از مقام‌های ایالتی خواسته شده است تغییرات ناشی از اجرای برجام را در قوانین و مقررات ایالتی و محلی خود در نظر بگیرند. هسته‌ای ایران، تحریم‌های اقتصادی ایالات متبوع خود را علیه ایران اجرا یا تمدید کنند. جان کری، وزیر امور خارجه: بانک‌ها از معامله با ایران نترسند با برداشته شدن تحریم‌ها، بانک‌ها و موسسات مالی دیگر نباید از معامله با ایران بترسند چنانچه بانک‌ها و موسسات ملی بین‌المللی پس از برداشته شدن تحریم‌ها ابهامی برای آغاز روابط پولی و تجاری با ایران دارند، می‌توانند با مراجعه به دولت آمریکا مشورت دریافت کنند. برجام اجرا شده و تحریم‌های ایران برداشته می‌شود و هیچ کشور یا شرکت و یا حتی هیچ شخصی نباید از این موضوع بترسد. برای معامله با ایران هیچ مشکلی وجود ندارد. (الف شنبه ۹۵/۰۲/۰۴)	میزان سه شنبه ۹۵/۰۱/۳۱

بررسی و تحلیل

تحلیل و جمع‌بندی مهم‌ترین اظهارات و اقدامات مقامات جمهوری اسلامی ایران، آمریکا، اروپا و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی پس از برجام؛ مشاهده اجمالی خروجی خبرگزاری‌های مختلف و حجم خبرهای انتشار یافته حکایت از حضور پررنگ خبرهای برج‌های برجامی در مقطع یادشده در بالا دارد. رویدادهایی از قبیل بازتاب اظهارات رییس کل بانک مرکزی در اجلاس جهانی صندوق بین‌المللی پول و دیدار دو جانبه وزرای خارجه ایران و آمریکا در نیویورک و همچنین تشکیل کارگروه کمیسیون ویژه برجام، شاید علت‌هایی بودند که موجب شدند فضای غالب رسانه‌ای در هفته گذشته؛ مربوط به خبرهای برج‌های برجامی باشد. بر این اساس «دیدار و گفتگوی مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا با مقامات کشورمان، دیدار و گفتگوی دوجانبه ظریف و کری، حکم دیوان عالی آمریکا در خصوص برداشت ۲ میلیارد دلاری از دارایی‌های ایران، تاکید اوباما بر پایبندی ایران به برجام، برگزاری سه دوره کارگروه ویژه تضمین اجرای لغو تحریم‌ها و فروش ۳۲ تن آب سنگین اراک به آمریکا» از جمله موضوعاتی هستند که درباره زمانی ۹۵/۰۱/۲۹ تا ۹۵/۰۲/۰۵ در خصوص برجام رسانه‌ای شدند.

۱- «دیدار و گفتگوی مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا با مقامات کشورمان» از جمله خبرهای رسانه‌ای در خصوص برجام بود که علاوه بر هفته پیشتر از مقطع حاضر، در این مقطع نیز بازتاب یافت. بر این اساس سایت الف در خبری اعلام کرد: «دیروز برای اولین بار بسیاری از مقامات و مسئولان دولتی و نیز چهره‌های سیاسی نزدیک به دولت در ملاقات‌های سیاسی خود به انجام نشدن تعهدات طرف غربی علی‌الخصوص آمریکایی‌ها در برجام اشاره کردند. محمد جواد ظریف، وزیر امور خارجه نیز دیروز در نشست خبری مشترک با فدریکا موگروینی مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا که در تهران برگزار شد، اظهار داشت: آمریکا و سایر طرف‌های توافق هسته‌ای ضرورت دارد که تعهدات خود را نه فقط روی کاغذ بلکه در عمل نیز اجرا کنند و موانع عملی که برای همکاری‌های بانکی و مالی وجود دارد را برطرف سازند.» (الف یکشنبه ۹۵/۰۱/۲۹)

۲- «تاکید باراک اوباما رییس جمهوری آمریکا بر پایبندی ایران به برجام» دیگر خبر مهم برج‌های برجامی بود که بازتاب خبری قابل ملاحظه‌ای پیدا کرد. جالب است که اوباما این مطالب را در مصاحبه با شبکه تلویزیونی سی بی اس در خصوص دکترین واشنگتن در قبال ریاض بیان می‌کند که در خلال آن با هشدار نسبت به افزایش تنش‌های عربی با ایران تاکید می‌کند ایران به تعهدات برج‌های خود پایبند بوده. بر این اساس خبرگزاری تسنیم مطالب یادشده را این گونه بازتاب بخشید؛ رییس جمهوری آمریکا در مصاحبه با شبکه سی بی اس گفت: به نظر من تمام شواهد و مدارک مرتبط با توافقنامه هسته‌ای، حرف مرا ثابت می‌کند که ایران به این توافقنامه عمل می‌کند. البته ما درباره توافقنامه هسته‌ای ایران اختلاف قابل توجهی داشتیم اما در نهایت و پس از آنکه ما برایشان توضیح دادیم که دقیقا چرا این بهترین راه برای اطمینان از این است که ایران به سلاح اتمی دست پیدا نمی‌کند، آنها از این توافقنامه حمایت کردند. به نظر من تمام شواهد و مدارک مرتبط با این توافقنامه، حرف مرا ثابت می‌کند که ایران به این توافقنامه عمل می‌کند. (خبرگزاری تسنیم چهارشنبه ۹۵/۰۲/۰۱)

۳- «دیدار و گفتگوی دوجانبه وزرای امور خارجه ایران و آمریکا و برگزاری سه دور کارگروه ویژه تضمین لغو تحریمها» شاید مهمترین و پر حجمترین خبرهای برجای این هفته بودند که حکایت از حساسیت رسانه‌ها و محافل خبری گوناگون در این خصوص دارد. بر این اساس حمید بعیدی نژاد مدیرکل سیاسی - امنیتی وزارت امور خارجه و یکی از اعضای تیم مذاکره کننده هسته‌ای در صفحه تلگرامی خود در این خصوص نوشت: جلسه کمیسیون مشترک میان جمهوری اسلامی ایران و کشورهای +۱۵ طی روزهای پنجشنبه و جمعه در سطح کارشناسی و معاونان سیاسی در وین برگزار شد. اعضای کمیسیون، مسائل هسته‌ای و موضوع لغو تحریمها را مورد بررسی و ارزیابی قرار دادند. با توجه به مشکلاتی که در خصوص نقل و انتقالات بانکی و ارزی میان بانک‌های ایرانی و بانک‌های بزرگ اروپایی وجود دارد کمیسیون وقت زیادی را در سطح کارشناسی و معاونان به این موضوع اختصاص داد برای پیگیری موثرتر حل مشکلات، طرف‌ها تفاهم کردند که یک گروه کاری ویژه برای تضمین اجرای لغو تحریمها تشکیل دهند. (الف جمعه ۹۵/۰۲/۰۳) جالب است که رسانه‌ها از جان کری وزیر امور خارجه آمریکا دو اظهار نظر که با موضوع حاضر مرتبط است نقل کردند؛ یک اظهار نظر پیش از این دیدار و یک اظهار نظر پس از این دیدار. اما رسانه‌ها اعلام کردند: جان کری، وزیر امور خارجه آمریکا در مقر سازمان ملل در نیویورک پس از این دیدار با محمدجواد ظریف گفت: برای همکاری جهت حصول اطمینان از اجرای دقیق برجام با ظریف توافق کردیم و این که تمام طرف‌های این توافق از منافع این توافق که قرار بوده در صورت اجرای (برجام) کسب کنند، بهره‌مند شوند. (ایسنا چهارشنبه ۹۵/۰۲/۰۱) و همچنین افزودند: جان کری، وزیر امور خارجه آمریکا گفت: بانک‌ها از معامله با ایران نترسند، با برداشته شدن تحریمها، بانک‌ها و موسسات مالی دیگر نباید از معامله با ایران بترسند چنانچه بانک‌ها و موسسات ملی بین‌المللی پس از برداشته شدن تحریمها ابهامی برای آغاز روابط پولی و تجاری با ایران دارند، می‌توانند با مراجعه به دولت آمریکا مشورت دریافت کنند. برجام اجرا شده و تحریم‌های ایران برداشته می‌شود و هیچ کشور یا شرکت و یا حتی هیچ شخصی نباید از این موضوع بترسد. برای معامله با ایران هیچ مشکلی وجود ندارد. (الف شنبه ۹۵/۰۲/۰۴)

با توجه به اظهارات صریح وزیر امور خارجه آمریکا مبنی بر اجرایی شدن برجام و نبود مشکل برای شرکت‌ها و بانک‌ها برای معامله با ایران می‌توان اینگونه گفت که به نظر می‌رسد یک گلایه‌مندی و اعتراض از سوی شرکت‌ها و کشورهای اروپایی نسبت به بدعهدی آمریکا در قبال برجام ایجاد شده و آنها آمریکا را مقصر ناکامی خود در فضای کسب و کار اقتصادی با ایران در دوره پس برجام می‌دانند. در تایید این ادعا کافی است به این خبر توجه کنیم: ماریه اسخاکه، معاون رئیس هیئت پارلمان اروپا در خصوص مناسبات اتحادیه اروپا و ایران در پسا برجام گفت: «اروپا از سوی سیاست آمریکا به گروگان گرفته شده است. ما با هم به توافق هسته‌ای رسیدیم، اما حالا ایالات متحده اجرای آن را مختل کرده است.» (الف جمعه ۹۵/۰۲/۰۳) پیش از این خبرهای مشابهی از اعتراض شرکت‌های اروپایی به بدعهدی آمریکا در برجام مخابره شده بود.^۱

۱ - نشست پرتنش شرکت‌های اروپایی با مقامات آمریکایی درباره ایران؛ نمایندگان شرکت‌های اروپایی در دیدار با مقامات دولت آمریکا از تداوم دشواری‌های معاملات تجاری با ایران گلایه کردند. پایگاه اقتصادی «فورچن» نوشته است که با وجود رفع تحریم‌های هسته‌ای ایران، همچنان تجارت با ایران با دشواری زیادی مواجه است و همین امر موجب گلایه شرکت‌های اروپایی شده است. (خبرگزاری فارس جمعه ۹۵/۰۱/۲۷)

در این خصوص ملاحظاتی چند به نظر می‌رسد؛

اولا: هیچ شک و تردیدی در این نیست که آمریکا در اجرای تعهدات برجامی خود به ویژه در زمینه اقتصادی کارشکنی و بدعهدی می‌کند، و این کارشکنی نه تنها برای مقامات داخلی بلکه برای شرکت‌های اروپایی نیز کاملا آشکار شده است. البته توقع غیر این از دشمن قسم خورده ایران اسلامی که از آغاز برپایی نظام اسلامی هر روز در پی یک دسیسه و نیرنگ بوده؛ بی‌مورد و بی‌جاست.

ثانیا: «تداوم تحریم‌ها» بزرگترین چالش پیش روی اجرای برجام است. چالش یادشده نه تنها برای داخل کشور امری است بدیهی بلکه اخیرا از مرزهای کشور نیز فراتر رفته و صدای حتی شرکای اروپایی واشنگتن را در آورده است. البته اشکال وارده این است که بر اساس متن برجام در خصوص تحریم‌های دولت‌های ایالتی، واشنگتن موظف به تشویق دولت‌های یادشده برای برداشتن تحریم‌ها شده نه ملزم به برداشتن آنها از هر طریق ممکن و این یعنی جنبه توصیه‌ای نه الزام آور؟! در حالیکه در موضوع بسیار مهم و حیاتی همچون فقره یاد شده باید در تعهدات مندرج؛ جنبه الزام آور قضیه رعایت می‌شد...!؟

ثالثا: بهتر است از فرصت پیش آمده نهایت استفاده را به عمل آوریم یعنی راه‌های دور زدن تحریم‌ها و بدعهدی آمریکا را در فقره برجام در پیش بگیریم. شاید استفاده از سایر ارزهای مرجع و قوی خارجی همچون یورو و... یکی از این راه‌های میانبر باشد.

رابعا: بجای تکیه بر وعده و وعید آمریکای بدعهد به سیاست‌های اصولی خود پایبند و عامل باشیم و چه سیاستی اصولی تر و ارزشمندتر از «اقتصاد مقاومتی»؟